

HEMŞİRELİK MESLEĞİNİN GELECEĞİ: ÖĞRENCİLERİN BEKLENTİLERİ

The Future Of Nursing: The Hopes Of Students

Evşen Nazik, Sevban Arslan

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin sorunlarını belirlemek ve öğrencilerin hemşirelik eğitimine ve mesleğine yönelik beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Tanımlayıcı nitelikte olan bu araştırma Kasım 2010 tarihinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 191 öğrenci oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdeler, aritmetik ortalama ve standart sapma testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik mesleğinin sorunlarına yönelik olarak öğrencilerin % 90.1'i hemşirelikte atama sorunu olduğunu, %86.4'ü hemşire sayısının yetersiz olduğunu, % 84.3'ü çalışma koşullarının kötü ve zor olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %92.7'si mesleğe ait dernekler kurulması ve herkesin üye olmasının sağlanması, %86.4'ü topluma mesleğin tanıtılması gerektiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %82.7'si hemşirelerin görev ve sorumluluklarının belirleneceğini, %68.6'sı çalışma koşullarının iyileşeceğini beklediklerini; % 86.4'ü uygulamalarda öğrencilerin görev ve sorumluluklarının daha iyi belirleneceğini, % 74.6'sı sadece fakülte düzeyinde eğitim verileceğini ifade etmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin çoğunun hemşirelik eğitime ve hemşirelik mesleğine yönelik beklentilerinin olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Hemşirelik; Eğitim; Öğrenciler*

ABSTRACT

Objective: This study was done to define the problems of nursing students and to define the expectations of students about the nursing education and its profession.

Material and methods: This descriptive study was done on November 2010. The study sample size comprised of 191 students. Data was collected using questionnaire form that was prepared by the researchers. Percentage, arithmetic average and standard deviation tests were used in the evaluation of data.

Results: The problems expressed by the nursing students were; 90.1% nursing assignment, 86.4% insufficient number of nurses, 84.3% stated that working conditions were poor and difficult. The solutions expressed were; 92.7 % stated the establishment of secured the memberships, 86.4% stated the proper introduction of profession to society. The hopes stated were; 82.7 % duties and responsibilities of nurses to be determined, 68.6 % working conditions of nurses would get better; 86.4 % duties and responsibilities of them would be determined in practice and 74.6 % of them explained that it will be simply educated in the faculty.

Conclusion: It was fixed that most of the students have hopes related to nursing education and profession.

Key words: *Nursing; Education; Students*

Çukurova Üniversitesi
Adana Sağlık Yüksekokulu,
Hemşirelik, Adana

Evşen Nazik, Doç. Dr.
Sevban Arslan, Yrd. Doç. Dr.

İletişim:

Doç. Dr. Evşen Nazik,
Çukurova Üniversitesi Adana
Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik
Bölümü
Tel: 0 322 338 64 84
e-mail:
eecevsen_61@hotmail.com

Geliş tarihi/Received:11.01.2013
Kabul tarihi/Accepted:23.12.2013

Bozok Tıp Derg 2014,4(1):33-40
Bozok Med J 2014;4(1):33-40

GİRİŞ

Hemşirelik bir toplum hizmeti olarak eski tarihlerden beri var olan, insanları sağlıklı kılmak, rahatlığını sağlamak, hastaya bakmak ve hastaya güvende olduğu duygusunu sağlamak isteği ile ortaya çıkan bir meslektir. Geçmişten günümüze kadar sosyal, kültürel ve teknolojik değişimlerle kendini yenilemeyi başaran hemşirelik mesleği, hasta ve sağlıklı her yaş grubundan bireye, ailelere ve topluma bakım vermeyi hedefleyen, sağlık ekibinin diğer üyeleri ile çalışma becerisine sahip, felsefe, kuram, uygulama ve araştırma üzerine temellenmiş bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplini (1).

Çağımızın bilgi çağı olması ve süregelen teknolojik ve tıbbi gelişmeler, sağlık çalışanının donanımı ile ilgili değişimler gerektirmektedir. Son yıllarda hemşirelik mesleği dünyada ve Türkiye’de hem meslekleşme süreci hem de kavramsal gelişim bakımından hızlı bir ilerleme içindedir. Bu hızlı ilerlemeyle hem mesleki sorunlar hem de beklentiler artmaktadır. Sağlık hizmetlerinin en büyük insan gücünü hemşireler oluşturmaktadır. Türkiye’de Haziran 2010 itibariyle toplam 102.564 hemşire aktif olarak çalışmaktadır (2). Sayı olarak böyle büyük bir güce sahip olan hemşirelik mesleği hala birçok engelle karşı karşıya kalmaktadır. Yapılan çalışmalarda ülkemizde hemşire sayısının yetersizliği, hemşirelerin hemşirelik dışı birimlerde çalıştırıldığı, hemşirelik dışı görevler yaptığı, çalışma saatlerinin uzun olduğu, çalışma koşullarının ağır olduğu gibi sorunlar saptanmıştır (3, 4).

Meslekte yaşanan sorunlar hemşirelik hizmetlerinin aksamasına neden olmaktadır. Ayrıca yapılan çalışmalarda bu sorunlara bağlı olarak hemşirelerin iş doyumunun az olduğu ve mesleğe yönelik olumsuz duygulara yöneldikleri saptanmıştır. Bu olumsuz duyguların hemşirelerin bedensel, ruhsal ve sosyal sağlığını bozduğu ve bunun sonucunda işten uzaklaşma, işi terk etme gibi iş doyumsuzluğu ve tükenmişlik ortaya çıktığı saptanmıştır (4-6).

Hemşirelik mesleğini seçen öğrenciler toplumun hemşireliğe bakışından etkilenmiş olarak eğitime başlar. Ül-

kemizde yapılan çalışmalarda, öğrencilerin hemşirelik mesleğini seçerken daha çok “kolay iş bulma”, “açıkta kalmamak”, “üniversiteye girebilme” gibi kaygılarla hareket ettikleri belirlenmiştir (7-11). Hemşireliği profesyonel statüye taşımada önemli ölçütlerden biri de mesleğin uygulayıcılarının hizmet sunmaya istekli olmaları ve işlerini yaşamlarının önemli bir parçası olarak görmeleridir. Mesleği benimseme ve profesyonel olarak uygulama konusundaki temeller, öğrencilik yıllarında atılır ve tüm meslek yaşamı boyunca da devam eder. Öğrencilerin meslek bilinciyle yeterince donanmış olarak çalışmaya başlamaları, bu bilincin hızlı bir şekilde olgunlaşmasını ve mesleğin olumlu yönde etkilenmesini sağlayacaktır (9).

Toplumun gerçekleri doğrultusunda hemşirelik mesleğinin geliştirilmesi hemşirelik okullarının hedefidir. Ülkemiz’de “21. Yüzyılda Herkes İçin Sağlık” kampanyasında, hedefleri gerçekleştirme adına hemşirelerin önemli bir yeri olduğu düşünüldüğünden; bu araştırma; hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik eğitime ve mesleklerine yönelik beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Tanımlayıcı olarak yapılan araştırma, bir Sağlık Yüksekokulu’nun Hemşirelik Bölümünde, Kasım 2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 2., 3., ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. 1. sınıf öğrencileri henüz hemşirelik mesleğiyle ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları düşünülerek çalışmaya dahil edilmemiştir. Araştırmanın evrenini, 103 ikinci sınıf, 100 üçüncü sınıf ve 49 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 252 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş tüm evrene ulaşmaya çalışılmıştır. Ancak 61 öğrenci çeşitli nedenlerle (devamsızlık, katılmayı kabul etmeme ve ölçekleri eksik doldurma) çalışma kapsamına alınamamıştır. Araştırmanın örneklemine toplam 191 öğrenci oluşturmuştur.

Veriler, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan (11-14), toplam 18 soru içeren bir anket formu ile toplanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmuştur. İlk bölüm; öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini (yaş, sınıf, mezun olunan lise, yaşamın çoğunun geçirildiği yer), ailede başka sağlık çalışanının olup olmadığı, mesleğe karşı duyulan sevgi düzeyi, mezun olduktan sonra çalışmayı isteme durumu, çalışmak istedikleri kurumu belirleyen kapalı uçlu sorulardan, ikinci bölüm ise günümüzde hemşirelik mesleğinin sorunlarını, gelecek 10 yıl içinde öğrencilerin hemşirelik eğitiminden ve meslekten beklentilerini içeren açık uçlu sorulardan oluşmuştur.

Veriler, araştırmacılar tarafından öğrencilerin kabul ettikleri uygun saatlerde, yüz yüze görüşme tekniği ile 10 dakikalık süreler içerisinde toplanmıştır. Veriler SPSS 13.0 paket programda analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdeler, aritmetik ortalama ve standart sapma testleri kullanılmıştır. Araştırma öncesinde ilgili kurumdan yasal izin alınmıştır ve öğrencilere araştırma hakkında açıklama yapıldıktan sonra gönüllü katılımlarına önem verilmiştir. Araştırmanın sonuçları, belirtilen tarihler arasında 4 yıllık eğitim sürecinde olan Sağlık Yüksekokulu öğrencilerine genellenebilir.

BULGULAR

Araştırmaya alınan öğrencilerin %39.8' inin II. sınıf, %44'ünün III. sınıf ve %16.2' sinin IV. sınıf olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %70.2' sinin kız, %29.8' inin erkek ve % 81.2' sinin 20 yaş ve üzeri olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin %5.8' inin Sağlık Meslek Lisesinden mezun olduğu, %27.2'sinin ailesinde sağlık alanında çalışan başka biri olduğu, %44'ünün ilde yaşadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin %73.3' ünün üniversite tercihlerinde Sağlık Yüksekokulunu ilk 5 tercih içinde yaptıkları ve %57.1'inin hemşirelik mesleğini sevdiği belirlenmiştir.

Mezun olduktan sonra öğrencilerin %37.2' sinin klinik hemşiresi olarak çalışmak istediği, %35.6'sının yönetici olmak istediği, %27.2'sinin akademisyen olmak istediği belirlenmiştir. Öğrencilerin %69.6' sının mezun olduktan sonra devlet hastanelerinde çalışmak istediği bulunmuştur. Öğrencilere göre günümüzde hemşirelik mesleğinin sorunları Tablo 1'de verilmiştir. Hemşirelik mesleğinin sorunlarına yönelik öğrencilerin %90.1'i hemşirelikte atama sorunu olduğunu, %86.4'ü hemşire sayısının yetersiz olduğunu, %84.3'ü çalışma koşullarının kötü ve zor olduğunu, %37.2'si toplumun olumsuz bakış açısı olduğunu, %36.6' sı iş yükünün fazla olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin hemşirelik mesleğinin sorunlarına yönelik çözüm önerileri incelendiğinde; %92.7' si mesleğe ait dernekler kurulması ve herkesin üye olmasının sağlanması, %86.4'ü topluma mesleğin tanıtılması, %80.6'sı hemşirelik eğitiminde birlik sağlanması, %75.9'u hemşire alımlarının artırılması ve %44.5'i mecliste-bakanlıkta temsilcimiz olması gerektiğini ifade etmiştir (Tablo 2).

Öğrencilerin hemşirelik eğitiminden beklentileri incelendiğinde; %86.4' ü uygulamalarda öğrencilerin görev ve sorumluluklarının daha iyi belirleneceğini, %74.6'sı sadece fakülte düzeyinde eğitim verileceğini, %45.5'i eğitimin kalitesinin artacağını, %32.4'ü iyi derecede yabancı dil eğitimi verileceğini beklediklerini ifade etmişlerdir (Tablo 3).

Öğrencilerin %82.7' sinin hemşirelerin görev ve sorumluluklarının belirleneceğini, %68.6'sının çalışma koşullarının iyileşeceğini, %43.5'inin alanında uzman hemşire yetişeceğini, %43'ünün mezuniyet sonrası eğitimlerin gerçekleşeceğini bekledikleri saptanmıştır (Tablo 4)

Tablo 1. Öğrenciler Gözüyle Hemşirelik Mesleğinin Sorunları

Hemşirelik Mesleğinin Sorunları (N= 191)	N*	%
Atama sorunu	172	90.1
Hemşire sayısının yetersiz olması	165	86.4
Çalışma koşullarının kötü ve zor olması	161	84.3
Toplumun olumsuz bakış açısı	71	37.2
İş yükünün fazla olması	70	36.6
Mesleği koruyan dernek ve kuruluşların olmaması	52	27.2
Hemşirelerin yetki ve sorumluluklarının az olması	32	16.8
Alınan eğitimin iş yaşantısında kullanılmaması	32	16.8
Hemşire hasta ilişki bozukluğu	30	15.7
Meslekte branşlaşma olmaması	26	13.6
Maaşın az olması	23	12.0
Ekip içinde statü belirsizliğinin olması	22	11.5
Ekip içi iletişim bozukluğu	22	11.5
Mesleğin sevilerek yapılmaması	18	9.4
Meslekte tatillerin/izinlerin az olması	14	7.3
Formanın beyaz olması	6	3.1

* **birden fazla cevap verilmiştir.**

Tablo 2. Öğrenciler Gözüyle Hemşirelik Mesleğinin Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri

Hemşirelik Mesleğinin Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri (N= 191)	N*	%
Mesleğe ait dernekler kurulmalı ve herkesin üye olması sağlanmalı	177	92.7
Topluma meslek tanıtılmalı	165	86.4
Hemşirelik eğitiminde birlik sağlanmalı	154	80.6
Hemşire alımları artırılmalı	144	75.9
Mecliste- bakanlıkta temsilcimiz olmalı	85	44.5
Yöneticiler meslekten olmalı	81	42.9
Mezuniyet sonrası eğitimler olmalı	59	30.8
Hemşireler lisansüstü eğitime özendirilmeli	42	21.9
Çalışma koşulları iyileştirilmeli	40	20.9
Erken emeklilik verilmeli	36	18.8
İş değil meslek olarak algılanmalı	17	8.9

* **birden fazla cevap verilmiştir.**

Tablo 3. Öğrencilerin Hemşirelik Eğitiminden Beklentileri

Hemşirelik Eğitiminden Beklentiler (N= 191)	N*	%
Uygulamalarda öğrencilerin görev ve sorumluluklarının daha iyi belirleneceği	165	86.4
Sadece Fakülte düzeyinde eğitim verileceği	142	74.6
Eğitimin kalitesinin artacağı	87	45.5
İyi derecede yabancı dil eğitiminin verileceği	62	32.4
Okullarda akademisyen hemşirelerin yönetici olacağı	48	25.1
Okulların fiziki koşullarının düzeltileceği	48	25.1
Akademik kadronun güçleneceği	45	23.6
Lisans ve lisansüstü mezun sayılarının artması	31	16.2
Okulların kapasitelerine göre öğrenci alımlarının sağlanacağı	28	14.7
Mezuniyet sonrası yeterlilik sınavının olacağı	28	14.7

* **birden fazla cevap verilmiştir.**

Tablo 4. Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğinden Beklentileri

Hemşirelik Mesleğinden Beklentileri (N= 191)	N*	%
Hemşirenin görev ve sorumluluklarının belirleneceği	157	82.7
Çalışma koşullarının iyileşeceği	131	68.6
Alanında uzman hemşire yetişeceği	83	43.5
Mezuniyet sonrası eğitimlerin gerçekleşeceği	82	43.0
Uzmanlıklara göre yetki ve sorumluluklar verileceği	73	38.2
Tüm hastanelerde hemşirelik hizmetleri müdürlüğünün olacağı	67	35.1
Toplumda profesyonel bir meslek olarak kabul göreceği	39	20.4
Hemşirelik meslek odasının kurulacağı ve üye sayısının artacağı	30	15.7

* **birden fazla cevap verilmiştir.**

TARTIŞMA

Hemşirelik, kuramsal bilgi ve beceriyi içeren uygulamalı bir sağlık disiplini. Bugün, hemşirelik mesleği, değişen ve artan rolleri, sorumlulukları ile yalnızca hastane ortamında uygulanan bir meslek değildir. Hemşirelik hizmetlerinin etkin şekilde yürütülmesinde eğitimin önemli yeri vardır. Hemşirelik eğitiminin temel amacı; öğrencilere profesyonel hemşirelik özelliklerini kazandırmak, öğrencileri gelecekteki meslek yaşantılarına uygun şekilde hazırlamak, ülkesine karşı görev ve sorumluluklarının bilincinde, sağlığı koruma ve ge-

liştirmenin önemi kavramış, var olan sağlık sorunlarına yanıt verebilecek iyi nitelikte hemşireler yetiştirmektir (15-17). Araştırmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun hemşirelik bölümünü ilk 5 sırada tercih ettikleri saptanmıştır. Benzer şekilde Karagözoğlu (18) çalışmasında öğrencilerin %42.1'inin, Yiğit ve ark (19) çalışmasında öğrencilerin % 64.1'inin hemşirelik bölümünü ilk 5 sırada tercih ettiği, Beydağ ve ark çalışmasında (13) ise ilk 9 sırada tercih ettiklerini bulmuştur.

Daha önce yapılan çalışmalarda öğrencilerin hemşirelik bölümünü daha sonralarda tercih ettikleri görülmektedir (20, 21). Bu sonuç hemşirelik bölümünü artık öğrencilerin isteyerek tercih ettiğini göstermektedir.

Çalışmada öğrencilerin yarısından fazlasının hemşirelik mesleğini sevdiği saptanmıştır. Benzer şekilde Şirin ve ark (11), Tüfekçi ve Yıldız'ın (12) çalışmasında da öğrencilerin çoğunluğunun hemşirelik mesleğini sevdiği saptanmıştır. Mesleğin sevilerek yapılmasının, hemşirelik mesleğinin gelişimini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir. Ayrıca bu mesleği seven ve benimseyen kişiler meslekde daha başarılı olacaktır.

Öğrencilerin sadece %37.2' sinin mezun olduktan sonra klinik hemşiresi olarak çalışmak istedikleri bulunmuştur. Benzer şekilde Şirin ve ark çalışmasında (11), Tezel ve Arslan'ın çalışmasında (21) klinik hemşiresi olarak çalışmayı isteme oranı düşüktür. Araştırmada öğrenciler günümüzde hemşirelik mesleğine yönelik olarak hemşirelikte atamaların olmaması, hemşire sayısının yetersiz olması, çalışma koşullarının kötü ve zor olması, toplumun olumsuz bakış açısı, iş yükünün fazla olması, mesleği koruyan dernek ve kuruluşların olmaması, hemşirelerin yetki ve sorumluluklarının az olması, alınan eğitimin iş yaşantısında kullanılmaması, meslekte branşlaşma olmaması, maaşın az olması, ekip içinde statü belirsizliğinin olması, ekip içi iletişim bozukluğu, mesleğin sevilerek yapılmaması gibi sorunlar ifade etmişlerdir. Tan ve arkadaşlarının çalışmasında (7), öğrencilerin %62.5' inin toplumda hemşirelik mesleğinin imajının olumsuz algılandığını ifade ettikleri belirtilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinde yapılan diğer çalışmalarda da mesleğin imajı hakkında toplumun görüşünün olumsuz ya da kısmen olumlu olduğu saptanmıştır (11, 13, 21). Aydın ve Argun'un çalışmasında (22) hemşirelik öğrencileri mesleğin çalışma şartlarının zorluğundan (%59.6), aylık gelirin yetersiz olmasından (%10.6) ve mesleki ilerlemedeki güçlüklerden (%29.08) tedirgin olduklarını ifade etmişlerdir. Dereli ve Kabataş'ın çalışmasında (23) hemşirelik öğrencileri-

nin %52'sinin mezun olduktan sonra iş bulma endişesi yaşadığı saptanmıştır. Ünal ve Seren'in çalışmasında (3) hemşirelerin sayı yetersizliğinden dolayı klinik dışı birimlerde görevlendirildiği saptanmıştır. Hemşirelik mesleğinde yaşanan sorunlar, hemşirelik uygulamalarına olumsuz yansımakta; hemşirelerin bağımsız fonksiyonlarından olan bakım verme işlevinin yeterince yerine getirilememesine, mesleki bilgi ve yeteneklerin etkin kullanılamamasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda toplum kaliteli hemşirelik bakımı alamamakta, sağlık hedeflerine ulaşmada hemşirelik potansiyeli değerlendirilememektedir. Araştırmada öğrencilerin uygulamalarda öğrencilerin görev ve sorumluluklarının daha iyi belirleneceği, sadece fakülte düzeyinde eğitim verileceği, eğitimin kalitesinin artacağı, okulların fiziki koşullarının düzeltileceği, akademik kadronun güçleneceği gibi konularda hemşirelik eğitiminden beklentileri olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin eğitimden beklentilerinin olması aslında o alandaki sorunu ifade etmektedir. Yetkin ve Yiğitbaş'ın çalışmasında (14) öğrencilerin çoğunun sağlık yüksekokulunda aldığı eğitimi yetersiz bulduğu saptanmıştır.

Aynı çalışmada öğrenciler bunun nedeni olarak öğretim elemanı sayısı ve nitelik yönünden yetersiz olduğunu, okulun fiziksel olarak yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Çınar ve ark çalışmasında (24) hemşirelik öğrencileri uygulama alanlarının yetersizliği, yeterli uygulama yapamadıklarını, öğretim elemanlarının yeterli donanımda olmadığını sorun olarak bildirmişlerdir. Aydın ve Argun'un çalışmasında (22) öğrencilerin %75'i uygulamalarda keyifle çalışmadıklarını, % 93'ü teorik bilgilerini uygulama fırsatı bulamadıklarını ifade etmişlerdir. Çelikkalp ve ark çalışmasında (25) öğrenciler eğitim sürecinin daha iyi olması için uygulama alanı niteliğinin artırılması, müfredatın düzenlenmesi, öğrenci kaynaklarının artırılması (kütüphane, internet...), öğretim elemanı sayı ve niteliğinin artırılması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Öğrenci bakış açısıyla tespit edilen bu eksikliklerin giderilmesi ile kaliteli bir hemşirelik eğitime ulaşılacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin gelecekte hemşirenin görev ve sorumluluklarının belirleneceği, çalışma koşullarının iyileşeceği, alanında uzman hemşire yetişeceği, uzmanlıklara göre yetki ve sorumluluklar verileceği, hemşirelik meslek odasının kurulacağı ve üye sayısının artacağı, hemşireliğin toplumda profesyonel bir meslek olarak kabul göreceği yönünde beklentileri olduğu saptanmıştır. Ünlü ve arkadaşlarının çalışmasında (8) öğrencilerin hemşirelik mesleğinin standartlarının yükseltileceği, hemşireliğin profesyonel bir meslek olarak kabul edileceği, lisansüstü eğitimin yaygınlaştırılacağı, hemşirelik örgütlenmesinin yaygınlaştırılacağı yönünde beklentileri olduğu bulunmuştur.

Araştırma sonucunda öğrencilerin yarısından fazlasının mesleğini sevdiğini, mezun olduktan sonra klinik hemşiresi, akademisyen ya da yönetici olmak istedikleri bulunmuştur. Öğrencilere göre hemşirelik mesleğinin birçok sorunu olduğu ve bu sorunların başında atama sorunu, hemşire sayısının yetersiz olması ve çalışma koşullarının kötü ve zor olmasının ilk üç sırada yer aldığı, bu sorunlara yönelik öğrencilerin mesleğe ait dernekler kurulması, topluma mesleğin tanıtılması, hemşire alımlarının artırılması gibi önerilerde buldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin gelecekte hem hemşirelik eğitiminden hem de hemşirelik mesleğinden beklentilerinin olduğu saptanmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda, ülkemizin değişen ve gelişen demografik yapısı ile sağlık sistemimiz dikkate alınarak; hemşirelik eğitimi ve mesleğinin geliştirilmesi için, mesleğin isteyerek ve sevilerek yapılması amacıyla öğrencilere mesleği tanıtmaya programlarının yapılması, öğrencilerin görüşleri de dikkate alınarak eğitim programında gerekli düzenlemelerin yapılması, hemşirelere mesleklerine yönelik tüm haklarının verilmesi ve hemşireliğin sorunlarına kalıcı çözümler üretilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Özcan A. Hemşire-Hasta İlişkisi ve İletişim. Ankara: Sistem Ofset, 2006:4-11.
2. Gümrükçüoğlu FO, Tosun N, Yol S ve ark. Türkiye’de sağlık eğitimi ve sağlık insan gücü durum raporu. YÖK Yayın No: 2010/1. Ankara: Uyum Ajans: 2010: 92-3.
3. Ünal A, Seren Ş. Hastanelerde çalışan hemşirelerin hemşirelik dışı birimlerde istihdamı ve nedenlerinin incelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi. 2010; 3(1):23-32.
4. Korkmaz F, Görgülü S. Hemşirelerin meslek ölçütleri bağlamında hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Dergisi. 2010; 17(1):1-17.
5. Barutçu E, Serinkan C. Günümüzün önemli sorunlarından biri olarak tükenmişlik sendromu ve Denizli’de yapılan bir araştırma. Ege Akademik Bakış. 2008;8(2):541-56.
6. Çam O, Yıldırım S. Hemşirelerde iş doyumu ve etkileyen faktörler. Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi. 2010;2(1): 64-70.
7. Tan M, Şentürk Ö, Yuncu S, Yıldız Ö. Üniversite öğrencilerinin hemşireliğe bakış açıları. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2007; 10 (1): 22-9.
8. Ünlü S, Özgür G, Gümüş A. Hemşirelik Yüksekokulundaki öğrencilerin hemşirelik mesleği ve eğitimi ile ilgili görüş ve beklentileri. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi. 2008; 24 (1): 43-6.
9. Beydağ D, Gündüz A, Özer F. Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin eğitimlerine ve mesleklerine bakış açıları, meslekten beklentileri. Pamukkale Tıp Dergisi. 2008; 1(3): 137-42.
10. Gözüm S. Hemşirelik öğrencilerinin çalışmak istedikleri alanlara ilişkin lisans eğitiminin başında ve sonundaki tercihleri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2004; 7(1): 10-8.
11. Şirin A, Öztürk R, Bezci G, Çakar G, Çoban A. Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve mesleği uygulamaya yönelik görüşleri. Dirim Tıp Gazetesi. 2008;83(1): 69-5.
12. Tüfekci F, Yıldız A. Öğrencilerin hemşireliği tercih etme gerekçeleri ve gelecekle ilgili görüşleri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2009; 12 (1): 31-7.

13. Khorshid L, Eser İ, Zaybak A, Güneş U, Çınar S. Hemşirelik yüksekokulu mezun öğrencilerinin aldıkları lisans eğitimine ilişkin görüşleri. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2007;23(1): 1-14.
14. Yetkin A, Yiğitbaş Ç. Van Sağlık Yüksekokulu hemşirelik ve sağlık memurluğu son sınıf öğrencilerinin eğitimlerine ve mezuniyet sonrasına ilişkin görüşleri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2003; 6 (2): 1-12.
15. Örgün F, Özkütük N, Bayık A. Hemşirelik öğrencilerinin öğretim sistemine ilişkin görüş ve önerileri. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2007; 23 (1): 89-102.
16. Bektaş AH. Hemşirelik öğrencilerinin kuramsal ve uygulamalı eğitimde yaşadıkları güçlükler ve öğretim elemanlarından beklentileri. Hemşirelik Forumu. 2004;1(1): 45-54.
17. Kumcağız H, Koyuncu S, Aydın G, Yılmaz A, Uzun A, Güneştaş İ. Samsun Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümü öğrencilerinin kuramsal ve uygulamalı eğitimde yaşadıkları sorunların belirlenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Dergisi. 2005; 22 (2): 71-7.
18. Karagözoğlu S. Nursing students' level of autonomy: a study from Turkey. Nurse Education. 2009;29(29):176-87.
19. Yiğit R, Esenay I.F Derebent E. Türkiye 'de hemşirelik son sınıf öğrencilerinin profili. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2007; 11 (3): 1-12.
20. Ejder S, Özkan HO, Çelebioğlu A. Erzurum Sağlık Yüksekokulu ve Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin mesleği seçme ve devam ettirme ile ilgili görüşleri. I. Ulusal Hemşirelik Öğrenci Sempozyumu Kitabı, İzmir. 2000; 33.
21. Tezel A, Arslan S. Erzurum Sağlık Yüksekokulu 1. sınıf öğrencilerinin mesleklerini seçmeye ve mesleğe ilişkin görüşleri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2002; 5(2): 39-44.
22. Aydın MF, Argun MŞ. Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümü öğrencilerinin hastane uygulamalarından beklentileri ve karşılaştıkları sorunlar. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2010; 1 (4): 209-13.
23. Dereli F, Kabataş S. Sağlık yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi. Yeni Tıp Dergisi. 2009; 26(1): 31-6.
24. Çınar N, Altun İ, Köse D. Öğrenci hemşirelere göre hemşirelik eğitiminde gözlenen eksiklikler. Uluslararası Yükseköğretim Kongresi. Yeni Yönelişler ve Sorunlar. 2011; 1(1):2064-6.
25. Çelikkalp Ü, Aydın A, Temel M. Bir sağlık yüksekokulu hemşirelik bölümü öğrencilerinin aldıkları eğitime ilişkin görüşleri. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi. 2010; 3(2): 1-14.